

P - CHIRURGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Ratownictwo medyczne
Dyscyplina wiodąca	Nauki o Zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego, Transplantacyjnego i Leczenia Pozaustrojowego
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr n. o zdr Marta Hreńczuk
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. n.med. Piotr Małkowski piotr.malkowski@wum.edu.pl tel. 22/502 19 20
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Prof. dr hab. n. med. Piotr Małkowski
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. n. med. Piotr Małkowski lek Aleksandra Popławska-Ferenc

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

Rok i semestr studiów	3 rok, semestr V/VI		Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ			Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)				
ćwiczenia (C)				
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)			60	2,00
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń				

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Badanie podmiotowe i przedmiotowe. Wywiad z pacjentem, świadkiem zdarzenia.. Ocena stanu pacjenta, w tym stanu świadomości, stawianie wstępnej diagnozy, ustalanie planu postępowania
C2	Zastosowanie najważniejszych algorytmów postępowania w przypadkach pacjentów z mnogimi, współistniejącymi urazami lub schorzeniami
C3	Wskazania na możliwości różnicowania i interpretacji podstawowych objawów chorobowych lub zespołów objawów (krwotok, gorączka, żółtaczka, wstrząs, zakażenie, ból, stan nieprzytomności) w tym pokazanie relacji pomiędzy schorzeniem / urazem a wynikami badań dodatkowych (interpretacja podstawowych badań diagnostycznych; biochemicznych, obrazowych)
C4	Zaopatrywanie prostych ran, zakładanie i zmienianie jałowego opatrunku chirurgicznego
C5	Praktyczna nauka drobnych zabiegów chirurgicznych: zgłębnikowanie żołądka, nakłucie otrzewnej, cewnikowanie pęcherza moczowego, pomiaru ośrodkowego ciśnienia żylnego, nakłucie i drenaż opłucnej
C6	Wykonywanie procedur medycznych pod nadzorem lub na zlecenie lekarza

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

C.W20	Skalę oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego;
C.W24	Zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych;
C.W25	Zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe;
C.W45	Zasady aseptyki i antyseptyki;
C.W46	Zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia;
C.W50	Techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego;
C.W66	Wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze;
C.W67	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego;
C.W71	Objawy krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber;
C.W73	Procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawania leków;
C.W78	Postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia życia;
C.W92	Procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR;
C.W93	Rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;
C.W95	Zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo- -mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu;
C.W97	Zasady cewnikowania pęcherza moczowego;
C.W98	Procedurę zakładania sondy żołądkowej i płukania żołądka;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

C.U4	Przeprowadzać badania przedmiotowe pacjenta
C.U8	Oceniać stan świadomości pacjenta
C.U20	Podawanie pacjentowi leków i płynów
C.U21	Oznaczanie stężenia glukozy z użyciem glukometru
C.U22	Zakładanie zgłębnika dożołądkowego
C.U23	Zakładanie cewnika do pęcherza moczowego

**Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)**

C.U24	Asystowanie przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów
C.U29	Stosowanie leczenia przeciwbólowego
C.U30	Ocenianie stopnia nasilenia bólu według znanych skal
C.U31	Rozpoznawanie stanu zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu
C.U37	Wiązanie obrazu uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby
C.U44	Stosowanie się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywanie prostych ran, zakładanie i zmienianie jałowego opatrunku chirurgicznego
C.U51	Tamowanie krwotoków zewnętrznych i unieruchamianie kończyny po urazie
C.U53	Wdrażanie odpowiedniego postępowania w odmie opłucnowej zagrażającej życiu
C.U54	Stosowanie skali ciężkości obrażeń
C.U60	Zaopatrywanie krwawienia zewnętrznego
C.U63	Identyfikowanie zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażanie postępowania ratunkowego w przypadku tych obrażeń
C.U65	Wykonanie procedur medycznych pod nadzorem lub na zlecenie lekarza
U1	Wykonywanie opatrunków
U2	Stosowanie zasad przygotowania do zabiegów medycznych w stanie zagrożenia życia
C.U3	Wdrażanie postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym
C.U4	Stosowanie zasad zabezpieczania materiału biologicznego do badań
C.U5	Układanie pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń
C.U6	Rozpoznanie przyczyn, objawów, zasad diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego
C.U7	Rozpoznawanie objawów i rodzajów odmy opłucnowe
C.U8	Rozpoznawanie objawów krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber
C.U9	Wdrażanie procedur medycznych stosowanych przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywania ran i oparzeń tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków
C.U10	Wdrażanie postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząs
C.U11	Płukanie sondy założonej do żołądka

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	<i>(pole nieobowiązkowe)</i> Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
U2	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	
K2	

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Praktyki zawodowe 1	Badanie podmiotowe i przedmiotowe w chirurgii. Od objawu do rozpoznania. Interpretacja badań morfologicznych i biochemicznych krwi i moczu pacjenta	C.W24,C.W33,C.W67 C.U1,C.U4,C.U7,C.U8,C.U10, C.U15,C.U19
Praktyki zawodowe 2	Od objawu do rozpoznania: obrzęk, zapalenie, niedocukrzenie, anizokoria, żółtaczką, niedokrwistość , choroba nowotworowa. Objawy i zespoły objawów . Ustalenie postępowania	C.W17,C.W7,C.W8,C.W10, ,C.W15,C.W21
Praktyki zawodowe 3	Patofizjologia urazu wielonarządowego. Urazy tkanek miękkich (stłuczenia, rany, oparzenia, odmrożenia). Zakażenia w chirurgii. Procedury postępowania w przypadku tych obrażeń	C.W17,C.W19,C.W34,C.W44 ,C.W46,C.W73 C.W84,C.W92 C.U15,C.U20,C.U22,C.U23, C.U29, C.U37, C.U54, C.U60,C.U63
Praktyki zawodowe 4	Urazy czaszkowo-mózgowe, kręgosłupa i rdzenia kręgowego. Procedury postępowania w przypadku urazów.	C.W95 C.U1,C.U,4,C.U7,C.U8,C.U10,C.U20,C.U29, C.U30,C.U54, U63
Praktyki zawodowe 5	Dreny, cewniki, kaniule. Założenie cewnika Folle’ya, zgłębnika żołądkowego i sondy Sengstakaena - Blakemoora	C.W31,C.W44,C.W45,C.W51,C.W70,C.W97 ,C.W98 C.U20,C.U22,C.U23

Praktyki zawodowe 6	Ostre schorzenia jamy brzusznej. Urazy jamy brzusznej. Wdrażanie postępowania ratunkowego w przypadku tych obrażeń	C.W17,C.W31,C.W34,C.W67, C.U1,C.U4,C.U7,C.U8,C.U10,C.U15,C.U22,C.U29
Praktyki zawodowe 7	Urazy (klatki piersiowej , brzucha, tkanek miękkich, kości i stawów) , otwarte złamania kości. Postępowanie ratunkowe w przypadku tych urazów. Postępowanie w odmie opłucnowej.	C.W17,C.W44,C.W45,C.W46,C.W70,C.W73,C.W92,C.W93, C.W95 C.U1,C.U4,C.U7,8,C.U10,C.U15,C.U20,C.U30,C.U29,C.U37, C.U51,C.U53,C.U54,C.U63

7. LITERATURA

Obowiązkowa

- 1/ Ostre stany zagrożenia życia w chorobach-wewnętrznych. red. nauk. K. Sosada, Warszawa, PZWL Wyd. Lek. 2017
- 2/ Ostre stany zagrożenia życia w obrażeniach ciała. red. nauk. K. Sosada, W. Żurawiński, Warszawa, PZWL Wyd. Lek., 2018
- 3/ Medyczne czynności ratunkowe . red. nauk. P. Paciorek, A. Patrzyła. Warszawa PZWL Wyd. Lek.2020 .

Uzupełniająca

- 1/Procedury ratunkowe przedszpitalne. red. nauk. T. Ilczak. t.1, PZWL Wyd. Lek. 2021
- 2/ Postępowanie w stanach nagłego zagrożenia życia. F. Flake, B.A Hoffman. red nauk. A. Nogalski, wyd.2, 2023. Edra Urban & Partner
- 3/ Fibak J. Chirurgia. Podręcznik dla studentów medycyny

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	<i>Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.</i>	<i>Np. próg zaliczeniowy</i>
C.W, C.U, U	Raport z zajęć praktyk zawodowych	zaliczenie

9. INFORMACJE DODATKOWE

(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusu, w szczególności w oparciu o regulacje wynikające z § 26 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów wskazanie liczby terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Regulamin obowiązujący absolwenta:

- 1.Student ma obowiązek przed zajęciami zapoznać się z sylabusem przedmiotu.
2. Student ma obowiązek przygotowania teoretycznego na każde zajęcia w oparciu o wskazaną literaturę oraz zalecenia osób prowadzących zajęcia.
3. Studenci uczestniczą w zajęciach /praktykach wyłącznie ze swoją grupą. Ewentualna zmiana grupy dopuszczalna jest w wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach i wymaga indywidualnej zgody Koordynatora Przedmiotu.
4. Nieobecności w sytuacjach wyjątkowych i poświadczone odpowiednim dokumentem nie wymagają odpracowania.

Do tych sytuacji zalicza się:

- ślub studenta,
- śmierć najbliższego członka rodziny studenta,
- wezwanie do sądu,

- honorowe oddanie krwi w danym dniu,
  - wezwanie do WKU.
5. Każda inna nieobecność wymaga odpracowania. Każde odpracowanie nieobecności na zajęciach praktycznych wymaga wcześniejszego poinformowania osoby prowadzącej i jej zgody. W wyjątkowych sytuacjach, jeżeli nie będzie możliwości odpracowania (ostatnie zajęcia z przedmiotu) to nieobecność będzie można zaliczyć na podstawie przygotowania pracy (referat, prezentacja), lub odpowiedź ustna z tematyki zajęć, na których student był nieobecny.
6. Na zajęcia praktyczne student przychodzi z obuwem na zmianę i odzieżą ochronną medyczną. Obuwie i odzież zmienia przed wejściem do Kliniki/Zakładu. Obuwie musi posiadać niebrudzącą podłogi podeszwę, odzież ochronna medyczna musi być czysta, uprasowana, funkcjonalna i bezpieczna.
7. Posiłki i napoje należy spożywać tylko podczas przerw.
8. Obecność studenta na terenie Zakładu/Kliniki powinna cechować kultura osobista, unikanie zachowań ryzykownych i przestrzeganie podstawowych zasad BHP.
9. W szczególności kategorię zabrania się:
- używania sprzętu bez zgody i nadzoru asystenta prowadzącego zajęcia.
  - używania urządzeń elektrycznych (np. defibrylatora) bez nadzoru asystenta prowadzącego zajęcia lub podczas jego nieobecności.
10. Podczas zajęć z chorymi studenci zachowują powagę i ciszę. Student zobowiązany jest w trakcie zajęć praktycznych z chorymi do przestrzegania Regulaminu Szpitala oraz bezwzględnego zachowania tajemnicy dotyczącej informacji medycznej

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich